

ANTON CARMEN ELENA

EXPERTIZA CONTABILĂ

- STUDII DE CAZ -

Partea a II-a

 Editura
Universității
Transilvania
din Brașov

2023

Recenzenți științifici:

Conf. dr. Andronic Maria Letiția

Prof. dr. Baba Camelia Mirela

ISBN: 978-606-19-1697-9

CUPRINS

<i>Argument</i>	3
- Litigii între persoane fizice (consumatori) și profesioniști - Clauze abuzive -	
<i>Studiu de caz nr. 1</i>	4
<i>Raport de expertiză contabilă - Părți: IONESCU C, IONESCU M și IBR SA</i>	4
<i>Obiecțiuni la expertiza contabilă</i>	27
<i>Studiu de caz nr. 2</i>	44
<i>Raport de expertiză contabilă – Părți: SANDU C și INSTITUȚIA BANCARĂ SA</i>	45
<i>Obiecțiuni la expertiză contabilă</i>	92
<i>Supliment la expertiza contabilă</i>	116
<i>Obiecțiuni la supliment</i>	129
<i>Studiu de caz nr. 3</i>	140
<i>Raport de expertiză contabilă – Părți: VLAD C, VLAD C A și I B SA</i>	141
<i>Obiecțiuni la expertiză contabilă</i>	195
<i>Studiu de caz nr. 4</i>	220
<i>Raport de expertiză contabilă – Părți: PĂUNESCU M, PĂUNESCU L și I P SA</i>	221
<i>Studiu de caz nr. 5</i>	254
<i>Raport de expertiză contabilă – Părți: VOICU D și IBR SA</i>	255
<i>Obiecțiuni la expertiză contabilă</i>	308
<i>Bibliografie</i>	330

Argument

Pornind de la premisa că expertiza contabilă este mijloc de probă administrată în litigiile intervenite între diverse părți, solicitată de instanța de judecată sau de către una dintre părți, valorificarea informațiilor prezentate în lucrare poate contribui la îmbogățirea bagajului de cunoștințe dezvoltând gândirea, analiza critică și sinteza. Activitatea de expertiză contabilă se concretizează într-o lucrare elaborată de profesioniștii contabili pe baza cercetării faptelor economice asupra cărora există anumite diferende. Raportul de expertiză contabilă furnizează informații obiective, relevante și pertinente asupra obiectivelor supuse studiului și se realizează printr-o analiză riguroasă a documentelor primare și tranzacțiilor reflectate în contabilitate.

În primul rând, problematica abordată în lucrare este generoasă prin ideile exprimate, calculele efectuate și sinteza realizată. Litigiile cu profesioniștii abordează spețe care includ profesioniști, precum avocați, medici, arhitecți și alți specialiști și care se referă la vicii în prestarea serviciilor, datorii neplătite etc. Această lucrare prezintă cauze care reflectă relația de colaborare între consumatorii de servicii bancare și instituțiile financiar-bancare. Documentarea realizată a permis aprofundarea înțelegerii relației consumator – bancă și identificarea necesității unei mai bune pregătiri financiare a împrumutaților.

În al doilea rând, lucrarea poate constitui punct de plecare în aprofundarea și studierea practicilor comerciale și asigurarea protecției consumatorilor, precum și în stabilirea unui cod de conduită la nivelul instituțiilor, care să fie cunoscut și respectat de angajații acestora. De asemenea, se concretizează într-un material didactic util studenților economiști, dar și profesioniștilor contabili.

În treilea rând, elaborarea lucrării a avut la bază și experiența practică în calitate de expert contabil care îndeplinește calitatea de membru al organismului profesional Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) și care respectă normele de comportament specific misiunilor de expertiză contabilă. Acestea se referă la independența față de părțile interesate în expertiză, competența profesională, confidențialitatea, executarea unor lucrări de calitate.

În concluzie, lucrarea prin racordarea la exigențele desfășurării unei relații de colaborare eficiente între consumator și instituția financiară scoate la iveală rigoarea științifică, abordarea practică și valorificarea unor informații din rapoartele de expertiza contabilă utile specialiștilor: studenți, masteranzi și profesioniști contabili.

CUPRINS – RAPORT DE EXPERTIZĂ CONTABILĂ

1. INTRODUCERE	5
2. DESFĂȘURAREA EXPERTIZEI	8
3. CONCLUZIILE EXPERTIZEI	15
4. ANEXE.....	19
4.1. Dovezile de încunoștințare a părților pentru convocarea din, ora,00	20
4.2. Adresele de solicitare a documentelor privind derularea convenției de credit nr. RM369/12.07.200N.....	21
4.3. Situația obligațiilor lunare de plată la Creditul ipotecar în condițiile aplicării formulei ratei dobânzii: $Rd = LIBOR\ 6\ luni + 2,19\%$ (marjă fixă), pentru perioada iul. 200N - oct.20N+8	22
4.4. Situația indicelui LIBOR la 6 luni pe perioada aug. 200N-oct 20N+8.....	24
4.5. Situația sumelor de rambursat până la 12.10.20N+8 în condițiile aplicării ratei fixe a dobânzii de: 4,9%	25

RAPORT DE EXPERTIZĂ CONTABILĂ

CAP. I. INTRODUCERE

Obiectul dosarului îl constituie acțiunea în „*constatare*” formulată de **IONESCU C și IONESCU M**, cu domiciliul în R..., și domiciliul ales în vederea comunicării actelor de procedură la *Cabinet de avocat C.* în B..., str. Maniu, nr. ..., în contradictoriu cu **IBR SA**, sediul **B....**, reprezentată prin **Sucursala B...**, cu privire la caracterul abuziv al unor clauze cuprinse în *contractul de credit ipotecar nr. RM369/200N*, încheiat între părți.

Împrejurările și circumstanțele în care a luat naștere litigiul sunt:

În anul 200N, reclamantii încheie cu **IBR SA**, prin **SUCURSALA B...**, cu sediul în B..., *Contractul de credit ipotecar nr. RM369/200N*. În cuprinsul contractului, la art. 4.1. și art. 4.3 s-au stabilit următoarele:

- o dobândă fixă pentru primul an de creditare, calculată prin aplicarea ratei anuale a dobânzii curente (**4,9%**) la soldul creditului;
- începând cu al doilea an de creditare o dobândă revizuibilă, ”*Banca putând modifica valoarea acesteia în funcție de evoluția pieței financiare sau de politica de creditare a Băncii, urmând să se aducă la cunoștința Împrumutatului noua rată a dobânzii în modurile menționate în*” <<*Condițiile Generale de Derulare a Operațiunilor Bancare*>>”

În data de 09.09.20N+3, în vederea alinierii clauzelor contractului RM369/200N la prevederile OUG nr. 50/09.06.20N+3, **IBR SA**, prin **SUCURSALA B...** înștiințează pe reclamantul **IONESCU C** potrivit adresei nr. 2827871/09.09.20N+3 asupra prevederilor aduse de ordonanța amintită și solicită prezentarea acestuia la sediul băncii în vederea semnării unui act adițional la contractul de credit încheiat. Actul adițional în cauză reglementa, în principal, **valoarea comisionului de rambursare anticipată și exprimarea explicită a formulei de calcul a ratei dobânzii, respectiv $Rd = \text{LIBOR } 6 \text{ luni} + \text{marja băncii pentru credite în USD sau CHF}$** . Reclamantul nu a luat la cunoștință despre conținutul adresei transmise de Bancă, prin urmare, nu s-a prezentat la sediul instituției financiare pentru semnarea actului adițional, iar în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 288/28.12.20N+3 pentru aprobarea O.U.G. nr.50/20N+3, calculat de la data de 02.01.20N+4, acesta s-a considerat ca fiind acceptat tacit.

În data de 26.02.20N+8, ca urmare a solicitării nr. 9374507, formulată de reclamantii, **IBR SA**, prin notificarea nr. 27831 aduce la cunoștința acestora data de la care *Actul adițional al*

Contractului de credit ipotecar a fost considerat acceptat tacit și, își produce efectele, potrivit termenilor în care a fost formulat, întrucât nici împrumutații și nici Banca nu au notificat cealaltă parte în sens contrar.

Întrucât reclamanții au apreciat existența unor clauze abuzive în contract, **IONESCU C și IONESCU M** s-au adresat instanței prin formularea unei acțiuni având ca obiect „*constatarea*” caracterului abuziv al clauzelor contractuale menționate la art. 4.1 lit b, art 4.3, art. 5.1, art. 6.1, art. 6.2, art. 6.3 art. 8.1, art. 9 lit. n, din *Contractul de credit ipotecar nr. RM369/200N*, solicitând să se dispună anularea acestora și modificarea contractului.

De asemenea, printr-un alt petit, s-a mai solicitat ca instanța să încuviințeze formula de calcul a ratei dobânzii ca fiind Libor CHF 6 M + 2,19% (marja băncii).

Pentru rezolvarea acestei cauze s-a dispus proba cu expertiza contabilă căreia i s-au fixat următoarele *obiective*:

- Să se calculeze diferența dintre dobânda aplicată de bancă și dobânda care trebuia aplicată, determinată potrivit formulei Rata dobânzii = 2,19 (marja băncii) + indicele Libor CHF 6M;
- Să se calculeze diferența dintre dobânda aplicată de bancă și dobânda de 4,9% p.a., care este trecută în contract;
- Să se facă determinarea sumelor percepute de bancă cu titlu de comision de administrare lunară.

Lucrările expertizei contabile s-au efectuat în perioada **01.11.20N+8 – 03.12.20N+8** la sediul expertului contabil din B..., cu aportul părților din dosar, respectiv **IONESCU C și IONESCU M, prin reprezentant convențional avocat C., și IBR SA, prin SUCURSALA B...**

Fiind necesară documentarea, în conformitate cu prevederile art. 208, alin. 1, din Codul de procedura civilă, părțile au fost convocate pentru data de **28.09.20N+8**, la sediul **CECCAR –B...**

Întrucât întâlnirea nu a putut avea loc, din motive obiective, convocarea s-a reluat pentru data de **19.10.20N+8**, în aceeași locație, astfel:

- **IONESCU C și IONESCU M.**, cu domiciliul în R au fost citați prin scrisoarea cu conținut declarat cu confirmare de primire, din data de **12.10.20N+8, având nr. VA 565**;
- **IBR SA**, cu sediul central în B... a fost citată prin scrisoarea cu conținut declarat cu confirmare de primire, din data de **16.10.20N+8, având nr. VA 545**;

- **IBR SA, prin SUCURSALA B...**, cu sediul în B..., - a fost citată prin scrisoarea cu conținut declarat cu confirmare de primire, din data de **08.10.20N+8, având nr. VA 555**.

confirmările de primire ale scrisorilor de convocare, notele de inventar, convocatorul, precum și adresele prin care se solicită ambelor părți documentele justificative necesare elaborării expertizei sunt anexate la raport.

Materialul documentar care a stat la baza efectuării expertizei constă în:

*** Documentele prezentate de reclamantii **IONESCU C și IONESCU M, prin reprezentant convențional**, în copie xerox, precum și de **IBR SA** și anume:

- *Model de Act adițional la contractul de credit nr. RM369/200N, fără număr;*
- *Contractul de credit ipotecar nr. RM369/200N, încheiat între **IBR SA, SUCURSALA B...** și **IONESCU C**, domiciliați în R...;*
- *Extrasele de cont pentru contul de credit, aferente perioadei iul. 200N- oct. 20N+8;*
- *Graficul de rambursare aferent contractului de credit pentru calculul ratei fixe a dobânzii, anexă la convenția de credit nr. RM369/200N;*
- *Adresa de la p. 16, din comunicarea nr. 144/09.12.20N+8 emisă de **IBR SA**, pentru transmiterea ratei dobânzii practică la contractul de credit **ipotecar** nr. RM369/200N încheiat cu **IONESCU C și IONESCU M** și a modalității de calcul a acesteia, precum și a indicelui de referință Libor CHF 6M;*

*** *BUG 50/20N+3 privind contractele de credit pentru consumatori*, publicată în M.O. din 11 iunie 20N+3;

*** *Legislația instituțiilor de credit* – O.U.G. nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, 1027 din 27.dec.2006.

*** *Literatura de specialitate* – Horiana Tudor, Ovidiu Popescu: *Matematici financiare și actuariale*, Editura Albastră, Cluj-Napoca, 2004.

*** <http://www.finzoom.ro/statistica/indici-de-referinta/euribor-6m-6luni/indici-de-referinta-detalii.aspx?index=euribor6m-EURuk,il,ul,uk,i,il.io.io>.

*** <http://www.notiunidedrept.ro/euribor/>

Redactarea prezentului raport de expertiză s-a făcut în perioada **04.12.20N+8 – 12.12.20N+8**. În cauză nu s-au efectuat alte expertize contabile, prin urmare, nu s-au utilizat lucrările altor experți (tehnici, fiscali etc.)

Data pentru depunerea raportului de expertiză a fost fixată de către instanță la 06.10.20N+8. Având în vedere complexitatea cauzei, pentru realizarea comunicărilor cu părțile din dosar, pentru studiul și aprofundarea informațiilor prezentate, am cerut amânarea termenului, instanța fixând ca termen, **data de 15.12.20N+8**. Părțile au fost convocate în data de **28.09.20N+8**, la sediul **CECCAR –B...** Din motive obiective, convocarea nu a putut avea loc, prin urmare, s-a reluat în data de **19.10.20N+8**, în aceeași locație.

La convocarea pusă în aplicare s-a prezentat avocat **P.....- reprezentant convențional al reclamanților, lipsă fiind reclamanții**, iar din partea **IBR SA, SUCURSALA B...** nu s-a prezentat nici o persoană.

Părțile prezente și-au expus punctele de vedere care au fost menționate în procesul verbal întocmit cu ocazia întâlnirii și care au fost luate în considerare în elaborarea expertizei contabile.

Față de cele arătate mai sus, în conformitate cu obiectivele dispuse în sentință, în baza documentelor aflate la dosar și a celor solicitate și prezentate de părți, am analizat situația generatoare a litigiului, fiind în măsură să formulez răspunsurile la obiectivele stabilite.

CAP. II . DESFĂȘURAREA EXPERTIZEI CONTABILE

Pornind de la obiectivele expertizei, am solicitat domnilor **IONESCU C și IONESCU M** documente care să ateste modul în care au înțeles să se raporteze la obligațiile izvorâte din *Convenția de credit ipotecar nr. RM369/200N, precum și corespondența cu IBR SA, Sucursala B...*

De asemenea, pentru argumentarea temeinică a opiniilor, am solicitat instituției de credit **IBR SA, Sucursala B...**, documente relevante pentru desfășurarea misiunii, în acest mod facilitându-se elaborarea lucrărilor expertizei.

Obiectivul 1. Să se calculeze diferența dintre dobânda aplicată de bancă și dobânda care trebuia aplicată, determinată potrivit formulei $Rata\ dobânzii = 2,19$ (marja băncii) + indicele Libor CHF 6M.

Pentru a răspunde la **obiectivul (întrebarea) nr. 1** am examinat următoarele documente:

- *Contractul de credit ipotecar nr. RM369/200N, încheiat între IBR SA, Sucursala B... și IONESCU C, cu domiciliul în R...;*

- *Situația plăților* efectuate de împrumutați, în intervalul iulie 200N-octombrie 20N+8, pusă la dispoziția expertului de către **IBR SA**, Sucursala B... mai întâi în format electronic și, apoi, în format hârtie prin Adresa nr. 144/09.12.20N+8;
- *Evoluția ratelor dobânzii* la creditul ipotecar în intervalul iulie 200N- iunie 20N+8, pusă la dispoziția expertului de către IBR SA, Sucursala B... prin Adresa nr.144/09.12.20N+8;
- Graficul de rambursare atașat Adresei nr. 27831/26.02.20N+8 aferent perioadei martie 20N+8- iulie 2037, dobânda: 5,1454%;
- *Graficul de rambursare aferent perioadei februarie 20N+7 - iulie 2037*, dobânda: 5,7364%;
- *Graficul de rambursare aferent perioadei februarie 20N+6 - iulie 2037*, dobânda: 5,7290%;
- *Graficul de rambursare inițial* atașat Convenției: iulie 200N- iulie 2037, dobânda: 4, 9%;
- *Adresa nr. 2827871/09.09.20N+3, emisă de IBR SA, Sucursala B...*, pentru comunicarea obligativității modificării *Contractului de credit ipotecar nr. RM369/200N* printr-un *Act adițional*, ca urmare a intrării în vigoare a OUG nr. 50/20N+3;
- *Adresa nr. 27831/26.02.20N+8, emisă de IBR SA, Sucursala B...*, pentru comunicarea modificărilor aduse prin *Actul adițional la Contractul de credit ipotecar nr. RM369/200N*;
- <http://www.finzoom.ro/statistica/indici-de-referinta/libor-chf-6m-6luni/>.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, **am urmărit:**

- ✓ *verificarea graficelor de rambursare transmise împrumutaților de către IBR SA, Sucursala B..., și a situației rambursării creditului pusă la dispoziția expertului de către aceeași instituție de credit prin Adresa nr. 144/09.12.20N+8;*
- ✓ *identificarea evoluției indicelui Libor CHF 6M în intervalul iul. 200N- oct. 20N+8 prin intermediul site-urilor de specialitate;*
- ✓ *compararea situației aplicării indicelui Libor CHF 6M de către bancă pentru determinarea ratei dobânzii, la creditul ipotecar nr. RM369/200N, în intervalul iul. 200N –iun. 20N+8 cu datele identificate de expert pe site-urile de specialitate privind același indice;*
- ✓ *recalcularea modalității de rambursare a creditului în condițiile practicării unui nivel al ratei dobânzii fixate expertizei prin formula: Rata dobânzii = 2,19 (marja băncii) + indicele Libor CHF 6M ;*
- ✓ *analiza și compararea ratei totale achitate, a principalului (credit) și a dobânzii, pentru perioada iul. 200N- oct. 20N+8 cu sumele rezultate ca urmare a recalculării rambursării*